

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
I PROGRAM REALIZACJI
DORADZTWA ZAWODOWEGO
NA ROK SZKOLNY
2023/2024**

**ZESPÓŁ SZKÓŁ ROLNICZO-BUDOWLANÝCH
im. Synów Pułku w Lesznie**

**opracowała: Monika Grześkowiak
doradca zawodowy**

Spis treści

Wstęp	3
I. Akt prawny regulujący funkcjonowanie doradztwa zawodowego w szkołach	4
II. Założenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ)	4
III. Cele ogólne i cele szczegółowe WSDZ	6
IV. Metody i formy pracy z uczniami	8
V. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna	8
VI. Program WSDZ	9
Załącznik Nr 1	14

Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych w celu właściwego, nadążającego za wyzwaniami współczesnego świata, przygotowania uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia i przemyślanego wyboru przyszłego zawodu.

Ze względu na szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym konieczne jest wsparcie młodzieży w procesie samookreślenia, samodoskonalenia oraz świadomego planowania własnej kariery edukacyjnej i zawodowej. Współczesny człowiek musi być przygotowany na zmianę zawodu, uzupełnianie kwalifikacji i wykształcenia, poszukiwanie pracy. Należy więc wyposażyć uczniów Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych w umiejętności, które pomogą im odnaleźć się na dynamicznie rozwijającym się rynku pracy.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) powstaje w oparciu o diagnozę potrzeb uczniów, ich rodziców i nauczycieli, podlega stałemu monitorowaniu i ewaluacji. WSDZ zakłada systematyczną pracę doradczą na każdym etapie nauczania, zapewniając uczniom naszej szkoły pomoc w wyborach zawodowych.

I. Podstawowy Akt Prawny Dotyczący Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. (Dz.U. 2019 poz. 325);

II. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego to ogół celowych, uporządkowanych i wzajemnie powiązanych działań podejmowanych przez szkołę, wspierających młodzież w planowaniu kariery zawodowo-edukacyjnej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest zbieżny z Programem Profilaktyczno-Wychowawczym Szkoły. WSDZ obejmuje uczniów:

- Technikum Nr 3

- Branżowej Szkoły I stopnia Nr 3

2. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- powołuje koordynatora WSDZ;
- współpracuje z koordynatorem w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji i odpowiada za organizację działań związanych z WSDZ w szkole;
- organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Koordynator doradztwa zawodowego:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z doradztwem zawodowym;
- opracowuje we współpracy z Dyrekcją Szkoły, nauczycielami, wychowawcami i pedagogiem program realizacji doradztwa zawodowego oraz koordynuje jego realizację;
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą prowadzoną przez szkołę;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców w zakresie realizacji działań określonych w programie doradztwa zawodowego;
- realizuje działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację działań związanych z doradztwem zawodowym podejmowanych przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;

- promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę.

Wychowawcy klas:

- określają mocne i słabe strony, zainteresowania oraz uzdolnienia uczniów;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- wskazują korzyści, w rozwoju osobistym i zawodowym, wynikające z uczenia się przez całe życie;
- przygotowują uczniów do podejmowania dalszych decyzji edukacyjno-zawodowych;

Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych:

- określają mocne i słabe strony, predyspozycje, zainteresowania oraz uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- przygotowują uczniów do konkursów, olimpiad przedmiotowych itp.;
- prowadzą kółka zainteresowań, zajęć dodatkowych itp.;
- przygotowują uczniów do korzystania ze źródeł informacji dotyczących dalszego rozwoju osobistego i zawodowego;
- przygotowują ucznia do sporządzania dokumentów aplikacyjnych zgodnie z wymogami pracodawców;
- przygotowują ucznia do autoprezentacji;
- przedstawiają uczniom wartości związane z pracą i etyką zawodową.

Pedagog szkolny:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włącza treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;

- współpracuje z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Sojusznicy- sieć współpracy.

Podmioty współpracujące ze szkołą w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego:

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Lesznie;
- Centrum Edukacji i Pracy OHP w Lesznie;
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie;
- Cechy Rzemiosł Różnych w Lesznie;
- Wielkopolska Izba Rolnicza;
- Wielkopolska Izba Rzemieślnicza;
- Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa;
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne;
- Pracodawcy;
- Szkoły wyższe i policealne;
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE);
- Leszczyński Klaster Budowlany;
- Leszczyński Klaster Spożywczy;
- Organizacje pozarządowe;

- Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie.
- OHP w Lesznie
- inne- podmioty, które mogą by partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego np. fundacje, stowarzyszenia, organizacje.

4. Działania z zakresu WSDZ realizowane są w ramach:

- godzin wychowawczych;
- lekcji przedmiotowych (przedmioty ogólnokształcące i zawodowe);
- zajęć pozalekcyjnych;
- wycieczek edukacyjnych;
- przygotowania uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;
- konferencji, wykładów, prelekcji itp. organizowanych dla uczniów i nauczycieli przez podmioty współpracujące ze szkołą;

III. Cele ogólne i cele szczegółowe WSDZ

1. Cele ogólne:

- przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery edukacyjnej i zawodowej;
- kształtowanie umiejętności podejmowania oraz zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych w różnych sytuacjach życiowych lub zawodowych;
- pomoc uczniom w sporządzaniu bilansu własnych zasobów;
- przygotowanie uczniów do umiejętnej analizy informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

2. Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- realizacja treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego w ramach zajęć grupowych;
- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;

- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- promowanie idei wolontariatu;
- angażowanie w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie praktycznej nauki zawodu;
- organizowanie staży zawodowych;
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych z przedstawicielami firm gotowych zatrudniać uczniów i absolwentów;
- tworzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów;
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie wycieczek dydaktycznych do zakładów, w których znajdują się stanowiska pracy zgodne z kierunkiem kształcenia uczniów;
- informowanie o dodatkowej ofercie kształcenia zawodowego i rozwoju osobistego;
- organizowanie spotkań z osobami prezentującymi własne ścieżki rozwoju zawodowego (absolwenci szkoły, przedstawiciele zawodu);
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących rynku pracy;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności oraz samopoznanie;
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu Indywidualnych Planów Działania.

Nauczyciele:

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prezentowanie działań WSDZ na posiedzeniach rady pedagogicznej;

- inspirowanie nauczycieli do udziału w stażach zawodowych;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

Rodzice:

- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (np. poprzez: stronę internetową szkoły, szkolne konto Facebooka, e-dziennik, tablice informacyjne)
- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- organizowanie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów.

IV. Metody i formy pracy z uczniami

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- lekcje z wychowawcą
- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- warsztaty doradcze realizowane we współpracy z sojusznikami
- spotkania z ekspertami
- wycieczki zawodoznawcze
- spotkania z rodzicami
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, gazetki
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. targi edukacyjne).

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej przy wykorzystaniu różnorodnych metod i technik pracy np.:

- ankiety;
- pogadanki;
- wykłady;
- pokazy;
- ćwiczenia;
- zajęcia warsztatowe;
- prasówki;
- prezentacje multimedialne;
- udział w konkursach;
- spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych;
- szkolenia prowadzone przez przedstawicieli firm reprezentujących poszczególne branże;
- szkolne wycieczki dydaktyczne;
- spotkania z przedstawicielami szkół wyższych, policealnych, pomaturalnych.

V. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny program WSDZ są monitorowane w celu aktualizacji diagnozy potrzeb, która uwzględnia stanowisko uczniów, ich rodziców/opiekunów, wychowawców i nauczycieli.

Monitoring i ewaluację WSDZ przeprowadza koordynator pod koniec roku szkolnego i sporządza sprawozdanie z realizacji działań.

Rada pedagogiczna, rodzice/prawni opiekunowie uczniów są informowani o realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

Zadania z zakresu WSDZ dokumentowane są w planach pracy i sprawozdaniach semestralnych oraz rocznych zespołów przedmiotowych, pedagoga szkolnego, nauczycieli-bibliotekarzy oraz planach wychowawczych poszczególnych klas.

Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego jest dokumentowana wpisem tematu do e-dziennika.

VI. Program Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego:

Branżowa Szkoła I stopnia Nr 3

Technikum Nr 3

Obszar	Umiejętności ucznia:
1. Poznawanie własnych zasobów	✓ sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy;
	✓ ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
	✓ określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
	✓ rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
	✓ analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
	✓ określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
2. Świat zawodów i rynek pracy	✓ analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
	✓ określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
	✓ porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
	✓ konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
	✓ określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia

	stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
	✓ sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
	✓ przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
	✓ charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
	✓ charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	✓ korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
	✓ analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
	✓ określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
	✓ analizuje możliwości kontynuowania nauki.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	✓ ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
	✓ sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
	✓ dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

W każdej klasie są realizowane, przez realizatorów działań związanych z doradztwem zawodowym wskazanych w punkcie II.2, treści programowe ze wszystkich obszarów. Treści programowe są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

2. Plan WSDZ

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy działań
1.	Opracowanie planu działań z zakresu WSDZ na nowy rok szkolny 2023/24	Przedstawienie wychowawcom WSDZ przesłanie przez e-dziennik	Wrzesień 2023	Koordynator WSDZ
2.	Zapoznanie Rodziców z WSDZ	Przedstawienie WSDZ na zebraniu z rodzicami, wysłanie informacji do klasowych Rad Rodziców przez e-dziennik	Listopad 2023	Koordynator WSDZ, nauczyciel doradztwa zawodowego
3.	Zapoznanie uczniów z WSDZ	Przedstawienie WSDZ na godzinie wychowawczej, informacja na stronie internetowej szkoły	Listopad 2023	Wychowawcy, koordynator WSDZ, nauczyciel doradztwa zawodowego
4.	Monitorowanie realizacji działań WSDZ	Analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych, analiza tematyki godzin wychowawczych z uwzględnieniem typu szkoły (technikum, szkoła branżowa)	Styczeń 2024 Czerwiec 2024	Koordynator WSDZ, nauczyciel doradztwa zawodowego
5.	Ewaluacja WSDZ	Analiza sprawozdań z zakresu realizacji działań WSDZ	Czerwiec 2024	Koordynator WSDZ, nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, pedagog szkolny
6.	Sporządzenie raportu z realizacji działań wynikających z WSDZ	Analiza dokumentacji z zakresu realizacji działań WSDZ, opracowanie wniosków z ewaluacji	Czerwiec 2024	Koordynator WSDZ
7.	Diagnoza potrzeb na rok szkolny	Ankiety, wywiady z nauczycielami, pedagogiem	Kwiecień- czerwiec 2024	Koordynator WSDZ, nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, pedagog szkolny

	2023/2024	szkolnym		
8.	Opracowanie WSDZ na rok szkolny 2023/2024	Analiza diagnozy potrzeb	Czerwiec 2024	Koordinator WSDZ, nauczyciel doradztwa zawodowego

3. Harmonogram zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania:
Klasy III Szkoła Branżowa
Klasy V Technikum

Lp.	Tematyka zajęć	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy działań
1.	Analiza swoich zasobów, mocnych i słabych stron	Analiza SWOT, testy predyspozycji zawodowych	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, pedagog szkolny
2.	Komunikacja interpersonalna, świadome tworzenie własnego wizerunku (w tym w mediach społecznościowych)	Wykład, dyskusja, ćwiczenia	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, nauczyciele informatyki
3.	Poznajemy swoje uzdolnienia, zainteresowania i pasje	Wykład, dyskusja, ćwiczenia	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego
4.	Moje wartości i cele życiowe	Dyskusja – debata uczniowska	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego
5.	Moja samoocena	Warsztaty, ankiety na lekcjach wychowawczych	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego
6.	Planowanie i zarządzanie czasem	Wykład, dyskusja, ćwiczenia	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego

7.	Moje plany edukacyjno-zawodowe	Wykład, dyskusja, udział w Targach Edukacyjnych , spotkanie z przedstawicielem Urzędu Pracy w Lesznie,	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego
8.	Poznajemy zawody I zakłady pracy <i>Praca w zawodzie czy zmiana?</i>	Wycieczki zawodoznawcze, Spotkania z przedstawicielami firm, szkolenia, praktyki zawodowe, targi branżowe	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, nauczyciele, kierownik szkolenia praktycznego
9.	Oferta edukacyjna dla absolwenta Branżowej Szkoły I stopnia oraz absolwenta Technikum	Wykłady, spotkania	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego
10.	Rynek pracy – oczekiwania pracodawców	Wykład, dyskusja, spotkanie z przedstawicielem Urzędu Pracy w Lesznie.	Rok szkolny 2023-2024	Nauczyciel doradztwa zawodowego

ZAŁĄCZNIK NR 1

Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2023/2024

Obszar	Umiejętności ucznia:	Temat zajęć	Klasa/Przedmiot	Data realizacji
1. Poznawanie własnych zasobów	sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy;			
	ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;			
	określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;			
	rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;			
	analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;			
	określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.			
2. Świat zawodów i rynek pracy	analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;			
	określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;			

	porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;			
	konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;			
	określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;			
	sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;			
	przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;			
	charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;			
	charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.			
3. Rynek edukacyjny	korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia			

i uczenie się przez całe życie	zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;			
	analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;			
	określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;			
	analizuje możliwości kontynuowania nauki.			
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;			
	sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;			
	dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.			